

Redakcija: uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 23-61-23-64. Mesečna naročnina 25 litr, za inostranstvo 40 litr. — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za inostranstvo. Isključno satopstvo za ogreje in Italije in inostranstva: UPI S. A. Milano, Rokopisov ne vračama.

SCLOVENE

AVGUST - 1944

15
TOREK

Starker Feinddruck in der Normandie hält an

Keine nennenswerte Erfolge des Gegners — Heftige Kämpfe nördlich Alencon — Verteidiger von St. Malo schlugen alle Angriffe zurück Erbittertes Ringen im Osten — Zahlreiche Sowjetangriffe zerschlagen Durchbruchversuche an der lettischen Front vereitelt

Aus dem Führerhauptquartier, 14. 8. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der normanischen Front hielt der starke feindliche Druck an, ohne dass der Gegner nennenswerte Erfolge erzielen konnte.

Im Raum nördlich Alencon stießen gepanzerte Kampfgruppen dem vordringenden, von starken Luftstreitkräften unterstützten Feind entgegen. Es entwickelten sich heftige Kämpfe, die noch andauern. Durch Flakartillerie der Luftwaffe wurden 12 viermotorige Bomber abgeschossen.

Die Verteidiger von St. Malo schlugen auch gestern alle feindlichen Angriffe zurück.

Südlich der Insel Guernsey beschädigten Minensuchboote einen feindlichen Zerstörer durch zahlreiche Artillerietreffer. Im französischen Raum wurden 122 Terroristen im Kampf niedergemacht.

Schweres »V 1« Vergeltungsfeuer liegt weiter auf London und seinen Außenbezirken.

Močan sovražni pritisk v Normandiji se nadaljuje

Nikah pomembnejših sovražnih uspehov — Siloviti boji severno od Alencona — Branilci St. Maloja so odbili vse napade — Ogorčene borbe na vzhodu — Številni sovjetski napadi razbiti — Prebiljni poskusi na latvijskem bojišču so se izjalovili

Führerjev glavni stan, 14. avg. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na normanskem bojišču se je nadaljeval močan sovražni pritisk, ne da bi nasprotniku uspelo doseči pomembnejše uspehe.

Na področju severno od Alencona so udarile oklepljene bojne skupine proti napredujočemu in z močnimi letalskimi silami, podprtemu sovražniku. Razvili so se siloviti boji, ki še trajajo. Protiletalsko topništvo v sestavi letalstva je sestrelilo 12 štirimotornih bombnikov.

Branilci St. Malo-ja so odbili tudi večerj vse sovražne napade.

Južno od otoka Guernsey so poskušovali letni za iskanje min s številnimi topniškimi zadetki nek sovražni rušilec.

Na francoskem področju smo uničili v boju 122 teroristov.

London in njegovi zunanji okrajji leže še nadalje pod težkim povratilnim ognjem »V 1«.

Ameriški udarec begunskim Poljakom

Stockholm 12. 8. Poljski begunski odbor, ki se sedaj ukvarja v Londonu z zahtevami, ki jih je prinesel Mikolajczyk iz Moskve, je dobil med svojim tekmom delom nov hud sunek v hrbet. Ameriška vlada, ki je bila doslej v poljsko-sovjetskem vprašanju zaradi predsedniških volitev in številnih volitev v Združenih državah zelo vzdržna, je sedaj zadala Poljakom preko newyorškega radijskega komentatorja Steela zelo hud udarec ter jim je dala razumeti, naj pred Stalinom brezpogojno kapitulirajo. Steel je hudo napadel begunske Poljake, ki jih je obdolžil za hrabriti spletke ter jim očital, da skušajo z brezupnimi manevri odstraniti krivdo za prekinitev moskovske konference.

Zaradi neskrupuloznega angloameriškega izdajstva so vsakakor razumljivi boječi komentariji poljskega tiska o poljsko-sovjetskih pogajanjih. Poljski begunski krogi v Londonu vedno znova zatrjujejo, da ne morejo o pogajanjih podati nikake točnejše izjave ter opozarjajo na težave, ki so nastale pri Mikolajczykovih pogajanjih v Moskvi. Pokazalo se je, da je stavljen predvsem poljski svetj ultimativne zahteve, izmed katerih je brez dvoma najhujša ta, naj odpravijo od leta 1935 veljavno poljsko ustavo, ker je preveč nedemokratična.

Ta zahteva je bila najbrž glavni vzrok, da so se začasno prekinila pogajanja v Moskvi. O tem nam govori Reuterjev komentar o Mikolajczykovem obisku v Moskvi. Komentator pričenja svoja izvajanja s tolažilnimi besedami, v katerih podčrta prednosti neposrednega stika, ki ga je imel Mikolajczyk v Moskvi, ter opozarja na dober vtis, ki ga je napravil poljski ministrijski predsednik na Stalina in Molotova. Nato pa pravi, da bo bodoči potok sovjetsko-poljskih razgovorov odvisen od »dvostranskih poljskih pogajanj«. Reuterjev komentar pravi, da tvorijo kritično točko predlogi poljskega sovjetskega odbora, ki zahtevajo takojšen povratek k »demokratski poljski ustavi iz leta 1921.« in odstranitev »avtokratske ustave iz leta 1935.« Mikolajczyk se o tej zahtevi edaj brez dvoma pogaja v Londonu s tankajšnjim begunskim odborom in čeprav ima malo upanja, da bi prišlo do sporazuma s poljskim svetjem, še vedno vztraja pri upanju, ki ga je izrekel

iz Italije ne poročajo o nikah pomembnejših bojih.

Od Karpatskega predgorja pa do Visle smo deloma s protisunkni razbili krajevne sovjetske napade. V predmostjih ob Visli zapadno od Baranova in jugovzhodno od Varke so v teku ogorčeni boji.

Severovzhodno od Varšave in jugovzhodno od Bialystoka smo zavrnili številne sovražne napade, krajevne vdore pa zajeli. Severovzhodno od Bialystoka so potisnili boljševiki s podporo številnih oklepnih in bojnih letal nase čete v ogorčenih bojih za nekaj kilometrov nazaj proti zahodu.

Na latvijskem bojišču so se spričo žilavega odpora naših divizij izjalovili z nadmočnimi silami izvršeni sovražni prebiljni poskusi. Na vrdnem področju jugovzhodno od Pskovskega jezera so se nadaljevale ogorčene borbe s sovjetskimi silami, ki so dalje napredovale.

Posamezna letala so vrgla ponoči bombe na Hannover.

Boji v Italiji

Berlin, 13. avgusta. Mednarodni poročevalski urad javlja iz italijanskega bojišča:

Na italijanskem bojišču je prišlo le na srednjem odseku bojišča do večjih bojev. Tu se je posrečilo Britancem po večernih tridih bojih doseči nek krajevni vdor v nemške postojanke. Boji za vdorno mesto so bili pozno zvečer še v teku. Na zapadnem krilu je bilo preprečenih z nemškim topniškim ognjem in s strojniskim ognjem nemških prednjih straž več poskusov ameriških in britanskih oddelkov, ki so hoteli prekoračiti reko Arno. Samo v mestu Florenci, katerega severni del so nemške čete pred par dnevi zapustile, so Britanci lahko dovedli nadaljnje sile na severno obrežje Arna. Odbiti so bili vsi napadi proti nemškim prednjim stražam, ki se nahajajo na severnem robu Florencie.

Japonska ofenziva v Honanu

Tokio, 14. avgusta. Kakor javlja neko poročilo iz cesarskega glavnega stana, se nadaljuje japonska ofenziva v provinci Honan, potem ko je bilo izvedeno očiščenje tega ozemlja. Kot je znano, je dovedla ta ofenziva 8. avg. do zavzetja važnega oporišča Heng-gjanga. Od pričetka te ofenzive od 27. maja do 8. avgusta so izgubile čung-kiške čete 66.468 padlih in 27.477 ujetih. Japonci so zaplenili 335 topov, 1505 lahkih in težkih strojnec ter 13.666 pušk. Razen tega je bilo sestreljenih, zažganih ali poškodovanih 869 letal. Po tem poročilu je padlo pri teh bojih 5343 japonskih vojakov.

Siloviti boji v Normandiji

Berlin, 13. avgusta. Na invazijskem bojišču se nadaljujejo na vseh bojnih odsekih boji z nezmanjšano silovitostjo. Južno od Caena je sovražnik iz nekega gozda vzhodno od St. Sylvaia ponovno prišel z napadom. Njegovi klini, ki so le malo napredovali, se nahajajo v težkih bojih z nemškimi oddelki. Ti boji zvečer, 12. avgusta, še niso bili končani. Medtem ko so se izjalovili sovražni napadi na področju južno od Grainville, se je posrečilo sovražniku po močni topniški pripravi zasedeti nekaj ozemlja južno od Barbeyria. Nemške čete pa so s protinapadom ponovno zavzele nazaj nekaj tega ozemlja.

Nemški grenadirji so z odločnim protinapadom očistili nek sovražni vdor vzhodno od Fresneya. Do posebno ogorčenih bojev so dovedli ojačeni napadi pri Thuri Harcourtu, kjer se je posrečilo sovražniku z močno letalsko podporo napredovati za nekaj kilometrov. Nemci pa so takoj izvedli protinapade ter prestregli sovražni sunek. Tu so v teku nadaljnji težki boji. Ameriški oklepniški klini, ki so prodri iz Le Mansa na področje Alencona, naletujejo povsod na trdi odpor nemških čet. Medtem ko je postalo na ostalih nemških oporiščih v Bretagni nekoliko mirnejše, se bori hrabra posadka St. Maloja nadalje za vsako hišo, tako da se Amerikancem še vedno ni posrečilo zasedi mesta. Hrabri branilci mesta so si pridobili s svojim junaškim obnašanjem proti mnogo močnejšemu sovražniku neminljivo slavo.

Berlin, 13. avgusta. Mednarodni poročevalski urad javlja iz severne Francije:

Ogorčeni boji za St. Malo so divjali večerj ves dan z izredno silovitostjo. Nemška posadka je obdržala mesto kljub izredno močnim ameriškim napadom. Neka močna ameriška bojna skupina je vdrla prehodno v mesto. Kljub temu, da so bili Amerikanci številno nadmočni, so prešli nemški oddelki po silovitom obstreljevanju nemških baterij v protinapad. Amerikanci so bili z zelo visokimi krvavimi izgubami vrženi iz

mesta ter so izgubili pri tem tudi mnogo ujetnikov. Amerikanci so umorili posadko nekega betoniranega topniškega položaja, ki je izstrelila poslednje naboje ter zaradi tega ni imela nobene obrambne možnosti več. Z bojišča pri Loiri poročajo, da kopljejo Amerikanci na severnem obrežju reke strelske järke, pri čemer jim mora v veliki meri pomagati tudi francosko civilno prebivalstvo.

Berlin. S področja pri Le Mansu je prodrl sovražnik po močni podpori svojega letalstva, ki mora z bombniškimi preprogami odpirati pot njegovim oklepniškim oddelkom, proti severu. Nahaja se na obeh straneh ceste, ki vodi iz Le Mansa v Alencon. Pri napadu na to mesto pa mu naraščajoč nemški odpor ovira hitro napredovanje. Sedaj je postalo jasno, da hoče izvršiti sovražnik premik v obliki klešč. Drugo krilo teh klešč, ki naj bi napadlo s področja pri Caenu v smeri proti jugu, je bilo zajezeno in vkljub žilavim naporom ni moglo naprej. Boji vzdolž vsega invazijskega bojišča, predvsem pa na krilih, se nadaljujejo z nezmanjšano silovitostjo. Vdori,

ki jih je dosegel sovražnik, so bili vso povsod zajezeni ali pa s protisunkom potisnjeni nazaj. Nepomembnih nemških odmaknitev sovražnik vkljub deloma silovitemu pritisku ni mogel motiti.

Berlin, 12. 8. Mednarodni poročevalski urad javlja: Posadka St. Maloja je tudi večerj z največjo odločnostjo vzdržala pred vsemi ameriškimi napadi. Sovražni pritisk na vzhodno krilo trdnjave je bil večerj posebno močan. Čeprav je obramba sprito dejstva, da gori vse mesto, izredno otežkočena, je majhna nemška posadka ohranila vse svoje postojanke. Uničila je 18 oklepnikov, ki so skušali prodreti proti obrambnim napravam. Na zapadnem krilu utrdb so izvršili nemški grenadirji uspešen napad, s katerim so obkolili in uničili neko ameriško bojno skupino.

Berlin. Pri Brestu so imeli z vzhoda in severa proti mestu napadajoči Severnoamerikanci v petek tako težke izgube, da so morali svoje napade začasno prekiniti. Proti večerj so močni letalski oddelki bombardirali nemške obrambne žrte. Pričakovani ponovni napad se še vedno ni pričel.

Minister dr. Göbbels kmetijskim voditeljem

Berlin, 12. avg. Minister dr. Göbbels je sprejem v petek v prisotnosti ministra Backeja kmetijske voditelje, ki so se zbrali v Berlinu na delovni posvet. V svojem nagovoru, ki je izzvenel v poziv k čim večjemu delu in čim večjim storitvam nemškega podeželskega ljudstva, se je dotaknil dr. Göbbels dogodkov dne 20. julija. Ta dan je postal takorekoko znak za totalno in brezkompromisno sodelovanje nemškega naroda v sedanjih vojni. Poleg dela v oboroževalni industriji je odvisen uspeh ogromnih nemških naporov tudi od pripravljenosti nemških kmetov pri zagotovitvi prehrane, ki tvori temelj za zmagoviti obstoj v tem usodnem boju. Minister je v nadaljnjem poteku svojega govora omenil občutne

krajevne omejitve, ki jih je morala doživeti Nemčija v zadnjih dveh letih in ki so samoumevno vplivale na oskrbo. Nemčija ne more več črpati tako iz polnega, temveč mora uporabiti vso svojo prirodnost in vso svojo organizacijsko sposobnost, da bo lahko kot stavljenim nalogam. Za nemškega kmetja pomeni to zahtevo po še bolj intenzivnem kmetovanju kot doslej.

Dr. Göbbels je dejal, da mora biti boj za to, da bojišču in delujoči domovini nikdar in pod nobenim pogojem ne bo zmanjkalo vsakdanjega kruha, osnovno predpostavko za nemško prebivalstvo. Minister je poudaril, da so nemški kmetje v preteklih letih dosegli sijajne uspehe. Ves narod hvaležno ugotavlja, da mu je nemški kmet zagotovil vsakdanji kruh in da je, ako izjemoma nepomembna, večinomna časovna podana pomanjkanja, ki jih je zabeležila nemška prehrana v tej vojni, v glavnem lahko zagotovil oskrbo nemškega ljudstva. Izguba obširnih pokrajin na vzhodu vpliva danes obtežljivo. To pomeni, da mora Nemčija predvsem v domovini proizvajati vse, kar rabi narod za prehrano. Dr. Göbbels je dejal, da je gotovo, da bo nemško podeželsko ljudstvo tudi v bodoče dobro rešilo to veliko nalogo.

Ko je prišel k vprašanju totalnega sodelovanja v vojni, je izjavil dr. Göbbels, da je Nemčija prisiljena, da zahteva v prihodnjih tednih in mesecih od nemškega naroda velike žrtve. Kot državni pooblaščenec za totalno sodelovanje v vojni je odločen, da odgovarjajoče izkoristi polnomočja, ki jih ima za rešitev te naloge na razpolago. Ob koncu je dejal, da vlada danes med nemškim narodom eno samo muneje, namreč, da se stori in uporabi vse, da bo ta vojna hitro in zmagovito zaključena.

Lizbona. Skoraj vsi portugalski listi posvečajo dalje članke novemu španskemu znanjenu ministru. V njih poudarjajo, da spada med moške, ki v posebni meri uživajo zaupanje generala Franca ter da je eden izmed najstarejših pripadnikov falangističnega pokreta in osebn prijatelj njegovega ustanovitelja.

Madrid. EFE javlja iz Washingtona, da je Roosevelt pozval bivšega republikanskega predsedniškega kandidata iz leta 1940 Wendella Willkija na skupen posvet o mednarodnem položaju. Ta ukrep tolažijo v političnih krogih tako, da Willkie kljub svoji pripadnosti k republikanski stranki nikakor ne bo podpiral sedanjega republikanskega kandidata Deweya.

Vieh. Kakor javlja narodno-francoski radio, so angloameriška letala bombardirala in s strojnimi napadala 2 vlaka s civilnimi potniki. Pri tem napadu je bilo 32 mrtvih in 15 ranjenih.

»Völkischer Beobachter« k novim ukrepom

Berlin, 14. avgusta. »Völkischer Beobachter« se bavi v današnjem uvodniku pod naslovom: »Nemška oblika »levec en masse« z novimi odredbami državnega polnomočnega za totalno mobilizacijo državnega ministra dr. Göbbels, ki predvidevajo precejšnjo omejitev nemškega kulturnega življenja ter z ukrepi zaradi katerih bo postalo prostih več letnikov tako zvanih neobhodno potrebnih namencev celo v oboroževalni industriji. Dr. Nonnenbruch piše v svojem članku med ostalim:

»Poseben ponos nemškega naroda je bil vedno, da je gojil svoje kulturno življenje tudi pod najtežjimi okolnostmi. Nasprotno pa bo služilo dejstvo, da bo sedaj tudi kulturno življenje močno omejeno, kot merilo za to, v kakem obsegu bo sedaj posegala vojna v privatno življenje vsakega posameznika. V isti meri kakor se bo omejil narod kot velika skupnost v kulturnem življenju na vojaško potrebno stopnjo, se naj tudi vsak posameznik odvadi nepotrebnih navad ter se ravna po sedanjem težkem vojnem času. Nujnost takega ravnanja najmočnejše potrjuje dejstvo, da bodo odzveli cele letnike tako zvanih neobhodno potrebnih nastavljenecv celo iz oboroževalne industrije in jih uporabili za bojišče.«

Dr. Nonnenbruch poudarja nadalje, da so se narodi v potrebi dvignili v množicah in da so tudi nevojaki zagrabili za orožje. Ta oblika narodne obrambe, ki se omenjuje »levec en masse« nam Nemcem ni potrebna. Članek dobesedno ugotavlja: »Meje Nemčije brani nemška vojska. Moderna oblika tehnične vojne preprečuje takšno »levec en masse«. Narod se ne dviga danes v skrajni volji samoobrambe in zagotovitve svoje bodočnosti na ta način, da bo vodil neko vrsto gverilske vojne, marveč, da daje vse za orožje sposobne moške dobro organiziranim oddelkom vojske ter da se

udeležujejo vsi oni, ki niso sposobni za orožje, dela za vojno. Članek nadalje izjavlja: »Mi Nemci ne maramo pri tem razkričati v svet našega navdušenja, kakor so to sicer delali narodi ob takih prilikah in drugič tudi že 5 let trajajoča vojna ne dovoljuje takih pojavov. Toda saj ni merodajno, da žari železo, če ga kujemo v jeklo, važno je, da postane iz železa jeklo. Mi smo neomajno odločeni to vojno zmagovito prestati in naša volja naj bo trda kot jeklo.«

Velike sovjetske tvarne izgube

Berlin, 13. avgusta. Vojno poročilo omenja v splošnem le uničenje sovjetskih oklepnikov, številke ostalih sovjetskih tvarnih izgub pa prinaša le izjemoma ob priliki posebnih bojev. Kake izgube doživljajo boljševiki pri težkih bojih na vzhodnem bojišču, vidimo že iz tega, da so samo od 6. do 9. avgusta 1944., torej v 4 dneh, ki se vidno razlikujejo od ostale dobe skoraj že 7 tednov trajajoče velike bitke na vzhodu, izgubili med severovzhodnim robom Karpatov in Memlom po poročilih, ki še niso zaključena, 171 navadnih in 426 protitankovskih topov, 99 metalcev granat, 624 strojnec in 60 protitankovskih pušk. V istem obdobju so uničile nemške čete samo na tem področju 507 sovjetskih oklepnikov.

Majhno delno priznanje

Zeneva, 14. avgusta. Po londonskih poročilih je javila britanska admiraliteta, da je pri zavezniških nastopih na zapadni obali Francije izgubila sledeče ladje:

Rušilec: »Isis«, čistilca min: »Magie«, »Cattoc«, »Pyladoc«, obalno ladjo »Ganilly« ter pomožno obalno ladjo »Lord Wakefield«.

Antikommunistische Massenkundgebung in Dobrova. — Protikomunistično zborovanje na Dobrovi preteklo nedeljo.

Der Präsident spricht. — Prezident govori.

8 tednov obstreljevanja z »V 1«

Amsterdam, 13. 8. Londonski radio poroča, da so se v noči na soboto nadaljevali napadi »V 1« na južno-angleška področja ter na London.

Stockholm, 13. 8. O posledicah osem-tedenskega obstreljevanja Londona in južne Anglije z »V 1« so izvedeli tu iz zanesljivega vira še naslednje podrobnosti:

Dejansko delo ministrstev se ne opravlja več v Londonu, temveč v severnejši ležeči grofiji, predvsem v kopalščih. Le nujno potrebne in neobhodne stvari se opravljajo še v Londonu, da bi se nadalje obdržal značaj britanske prestolnice. Tudi londonska časopisna založništva in poročevalski uradi delajo mrzlično pri ustanavljanju pomožnih mest izven nevarnega pasu.

V britanski javnosti o škodi, ki jo povzroča »V 1«, popolnoma nezadostne. Zlasti ne drži izjava britanske vlade, da zadeva »V 1« stalno cerkve, bolnišnice in šole, temveč je res, da je postala žrtev tega orožja cela vrsta važnih obratov, prometnih naprav, dokov, skladišč in rezervnih iztovarjalšč, kjer je bilo spravljenih za primer resne potrebe mnogo živil. Na področju velikega Londona se vedno znova pojavlja pomanjkanje hrane, ki ga po nekaj urah sicer odstranijo, a trajno le neprijetno deluje. Isto velja za prometni sistem.

Popravljalna dela nikakor ne morejo držati koraka z razrušitvami, čeprav sta storila delovno in zdravstveno ministrstvo vse, kar je bilo v njuni moči, da bi hitro popravila nastalo škodo. Okenska stekla so postala najdražje blago vsakdanjega življenja. Zato so dali uvozom stekla iz inozemstva, predvsem iz Združenih držav, posebno prednost.

Alarmni sistem še vedno ni poenoten. Tehnični poskusi, ki jih je pred

kratkim napovedal notranji minister Morrison, so vedno znova moteni. Beg Londončanov v globoko kolodvorje podzemne železnice je hujši, kot je bil pri težkih letalskih napadih leta 1940-41. Nekaj nepomembnih podzemskih kolodvorov so kratkotalno izločili iz prometa, da bi ustvarili nova zaklonišča. Tudi stranski tiri so sedaj trajno prenatrpani z bežečimi rodbinami.

Angleška javnost se boji pri eksplozijah »V 1« predvsem zračnega pritiska. Tudi delovanje drobcev razstreliva je zelo močno in vsak dan dovajajo v bolnišnice nove osebe, ki so bile ranjene na obeh.

Število zdravnikov za hitro oskrbo ne zadošča več. V nekaterih primerih sta morala policija in osebje protiletalske zaščite ranjene prisiliti, da si niso z roko menceali oči in da niso s tem še povečali škode.

Značilno za silovitost eksplozij je dejstvo, da so drevesa v bližini mest, kjer eksplodira »V 1«, brez listov in gola kot v jeseni. Često jih pritisk izruje in vrže več metrov daleč proč.

Angleško javnost je polno, ker vojaška oblastva še vedno niso mogla iznajti učinkovitega protisredstva ter se omejujejo na to, da se proti novemu orožju bore s starim. Tudi najhitrejši anglo-ameriški lovci ne morejo ujeti »V 1«, temveč morajo čakati nanj v zraku in skušati, da ga z nekaj dobrimi zadetki v par sekundah sestrelijo. Sestrelitve protiletalskega topništva niso v nikakem razmerju z izstreljeno municijo in uporabljenim gradivom.

Amsterdam, 14. avgusta. Kakor javlja britanska poročevalska služba, so se tudi v noči na ponedeljek nadaljevali napadi »V 1« na južno-angleško ter londonsko področje. Nastala je stvarna škoda in škoda na poslopih.

Boj do zmage na strani Velike Nemčije

Budimpešta 14. 8. Na konferenci stranke »Madžarsko življenje« je sporočil predsednik grof Michael Teleki, da je strankin vodja ministrski predsednik Sztójay, ki se zaradi obolnosti ni mogel udeležiti konference, naslovil na stranko posebno pismo. V tem pismu, ki so ga na konferenci prebrali, piše med ostalim: »Z ozirom na življenjsko važne koristi Madžarske je ta vlada, kar se tiče vsebine, smeri in hitrosti njenega delovanja, stabilna in močna vlada. Na drugi strani se odkrito zavzema za vse pomembne, dobromarne in konstruktivne desničarske sile. Vlada bo razvila neprekinjeno delavnost na vsakem področju vladnega delovanja in to tako glede zvišanja vojnega potenciala, kakor ureditve notranjih razmer in izvedbe socialnih in znanstvenih reform. V Madžarski, ki vodi borbo na življenje in smrt, je opazna le ena politična delavnost, in to ona, ki bo zbrala, zvišala in organizirala

vse moralne in materialne sile naroda za obvarovanje nevarnosti, ki preti Madžarski. To politično delavnost bo uresničil politični genij madžarstva. Pričetek in konec vseh vladnih naporov je torej največje zvišanje udarne moči madžarske vojske, zvišanje proizvodnje, dvigovanje socialnega položaja delavskih ljudskih plasti, dokončna rešitev židovskega vprašanja ter madžarskih socialnih vprašanj ter dvig duha odločnosti, vzdržljivosti in boja do skrajnosti v duši vsakega člana naroda.

»Danes obetaja samo en vladajoč program,« tako pravi v pismu zaključno, »združiti sile vseh dobrih Madžarov za rešitev ogrožene domovine. Če bo imela vsaka stranka to pred očmi, potem bo premagal narod vsako težko in nevarnost, pripomoget madžarski stvari ob strani močnega soseda Velike Nemčije do zmage ter a tem zagotovil madžarsko življenje za stoletja.«

Z bojem na vzhodnem bojišču

Berlin, 13. avgusta. Mednarodni poročevalski urad javlja z vzhodnega bojišča:

Medtem ko so madžarske gorske čete v vzhodnem Karpatem predgornju z uspešnimi nastopi potisnile svoje glavne bojne črte dalje naprej, se je nadaljeval v zapadnem Karpatem predgornju, predvsem jugozahodno od Sanoka močan sovjetski pritisk. Tudi v vzhodnem področju pri Baranovu so se vršili na južnem delu ves večerjani dan silni obrambni boji, med katerimi je bilo s protinapadi odstranjenih več vdorov. Po delnih poročilih je bilo v teh bojih uničenih 11

sovjetskih oklepnikov. Na severnem krilu tega vdornega področja je dovedel nemški napad na področju Opave do popolnega uspeha. Tu se je nemškim četam posrežilo obkoliti in uničiti nekaj sovjetsko bojno skupino.

Na severnem krilu vzhodnega bojišča so se nadaljevali ogroženi boji severno od Dvine in jugozahodno od Pejpuškega jezera. Medtem ko se je posrežilo boljševikom jugozahodno od Pejpuškega jezera zasedati nadalnje ozemlje, so bili severno od Dvine odbiti vsi njihovi težki napadi. Tu so zgubili Sovjeti med ostalim 16 oklepnikov.

Minister Pavolini ranjen

Milan 13. 8. Pri nastopih neke »Crne brigade« proti tolovajem v Piemontu je bil ranjen tajnik republikanske fašistične stranke minister Pavolini, ki je dobil že kmalu ob pričetku bojev strel v mečo. Njegovo stanje je zadovoljivo. Po naknadnih poročilih smo izvedeli, da je bila skupina, ki ji je poveljeval tajnik stranke Pavolini, odrezana od ostalih čet ter da so jo pričeli tolovaji obstreljevati s strojnimi ognjem. Po štirinurnem medsebojnem streljanju je Pavolini, ki je bil kot eden izmed prvih borec ranjen, našla neka nemška prednja straža ter mu prinesla zdravniško pomoč. Tajnik stranke Pavolini se je nujno na inšpekcijskem polovanju v Piemontu ter se je ob tej priliki skupno s poveljnikom »Crne brigade«, pokrajinskim strankinim tajnikom iz Brezice, tajnikom iz Turina in ostalimi oblastniki, ki so bili prav tako ranjeni, udeležil šestih nastopov proti tolovajem. Tisk opozarja v komentarjih, da med bojem proti tolovajem, ki so plačani s tujim denarjem in proti zavezniškom na bojišču ni mogoče delati več nikakršni razlik ter da so tajnik stranke minister Pavolini in ostali politični dostojanstveniki stavili v boj za stvar italijanske socialistične republike na razpolago svoja življenja.

Boljševiška nevarnost za bližnji vzhod

Madrid, 14. avgusta. »Arriba« javlja iz Kaira, da so tam prav malo navdušeni nad ponovnim vzpostavljenjem diplomatskih odnosov med Sovjetsko Zvezo in Libanonom ter Sirijo. V političnih krogih podpirajo, da obstoja zaradi tega velika nevarnost za bližnji Vzhod, ker bodo lahko sovjetski zastopniki odslej z lahko razširili in propagirali komunizem na bližnjem Vzhodu.

Grdo obrekovanje

Bukarešta. Uradna romunska izjava zanika trditve, ki jo razširja moskovski radio, po kateri naj bi bila skupina romunskih častnikov, na čelu z znanim letalskim stotnikom Buzom Chantacuzinom zaradi poba obojena v odsotnosti. »Te trditve,« pravi uradna izjava, »kategorično demantira dejstvo, da se stotnik Chantacuzin, ne našega letaletva, nahaja v borbi in da s svojimi dejanji povečuje slavo našega letaletva.«

Kratka poročila

Amsterdam, 12. avgusta. Angleška poročevalska služba ugotavlja kot naziranje londonskih političnih krogov, da je bil Mikolajczykov obisk v Moskvi »vreden prestanega truda« ter podčrtujejo, da sicer še ni prišlo do zaključka pogajanj, vendar so težave po angleškem mnenju v tem, ker so Mikolajczyk izjavili, naj se sporazume s poljskim »sovjeto«, takozvanim »narodnim odborom«. Predloge »tega odbora« pa Mikolajczyk ni mogel sprejeti. Kritična točka je vsebina teh predlogov.

Beograd 13. 8. Boško Nedić, brat arškega ministrskega predsednika, se bavi v tedniku »Srpski narod« s prelomom turško-nemških odnosov ter piše v članku z naslovom: »Izmenjava straže ob Bosporu«, da si je Turčija s tem dejanjem sama položila zanko okoli vratu. Za turško republiko so Dardanele za vedno izgubljene. Edina možnost, da se Turčija reši iz nastalih težav, bi bila nemška zmaga nad boljševizmom. Turki ne bodo nikdar prejeli zahvale onih, katerim v korist so izdali staro in preizkušeno prijateljstvo.

Lizbona. V Lizboni se je vršila v nedeljo velika parada četa, na kateri je sodelovalo 10.000 mož. Paradi so prisostvovali državni predsednik general Carmo, člani vlade ter vrhovni poveljniki vojske in mornarice.

Milan, 12. avgusta. Sienski nadškof je poslal preko nemškega poslaštva v Vatikanu vrhovnemu poveljstvu nemške vojske posebno pismo, v katerem izraža zahvalo svojega mesta nemškemu vrhovnemu poveljstvu, ki je proglasilo Sieno za bolničarsko mesto in ki je posebno lepo z njim postopalo v trenutkih tik pred vkorakanjem zavezniških čet.

Še je čas, da si oskrbite za 10 lir knjigo »KRI MUČENCEV...« Pohitite, v prodaji so zadnji izvodi

Lep protikomunistični tabor na Dobrovi

Več tisoč zborovalcev je z ognjevitim navdušenjem izpovedalo vero v zmago domobranstva nad zločinskim komunizmom

Dobrova, 14. avgusta.

V nedeljo so se v jutranjih urah od vseh strani zgrinjale množice na Dobrovo, zlasti s Tržaške ceste je prihajala cela reka pešcev in kolesarjev, tako da je bilo ob 9 polno že skoraj vse zborovalščice. Na cesti je bila postrojena dolga vrsta domobrancev, ki je segala od šole pa do slavaloka. Ze daleč pred Dobrovo so mlaji naznaili, da se pripravljajo velika slavnost. Dobrova sama pa je bila vsa v mlajih in vencih. Na cesti je bil postavljen visok slavolok. Zborovalščice — velik travnik nasproti šole — je bilo omejeno v 20 povezanih venci. Dekleta vse dobrovske okolice so imele dosti dela, da so spleta toliko teh vencev! Na koncu travnika je postavljen oler z oltarjem. Nad njim je bila postavljena stena iz belega in karminega blaga, okrašena z zelenjem.

Ob pol desetih se je pripeljal g. prezident s spremstvom. Sprejel ga je podpolkovnik K r e n e r, ki je že prej prišel pogledat svoje domobrance. Po pozdravu z zastopniki občine je obšel g. prezident častno četo, ki je opravila vojaški pozdrav. Godba je zaigrala pozdravno koračnico, nato pa narodno »Rož rdečih zame nimaš«. Ko se je g. prezident bližal tribuni, ga je najprej pozdravilo dekle v narodni noši, nato deček in deklica v narodnih nošah, deklica mu je podarila lep šopek nageljnov, rožmarina in roženkavta. Na lepem lesenem krožniku so ponudili g. prezidentu po starem običaju kruh in sol. Med otroki in narodnimi nošami, ki so pozdravljali g. prezidenta z zastavicami in robc, je stopil g. prezident s spremstvom na tribuno. Med potjo je zagledal malo deklico v narodni noši in jo peljal s seboj na oder, ki mu je bila ves čas zborovanja pač najbolj ljubeč okrasek.

Govor gospoda prezidenta

MOJI LJUBI SLOVENSKI ROJAKI! MOJZE, ZENE, FANTJE IN DEKLETA!

Ce si ogledamo majhno krpico zemlje, na kateri Slovenci bivamo, in primerjamo življenje in umiranje, ki se na tem majhnem prostoru odigrava že tri leta in pol, se nam samo po sebi stavi vprašanje: Kakšna bi pač bila naša deželica, in kako bi bilo našemu narodu, če bi marca leta 1941. zmagala prava narodova volja, to je volja naših zvestih kmetov in z zemljo in narodom povezanih delavcev in meščanov, in če nas ne bi — državi in narodu tuje, temne, pravemu narodovemu življenju in napredku sovražne sile poglnele v vojno in s tem državo v propast, nas pa v boljševiško zaroto in s tem v zmado in skorajšnji narodov samomor?

Zakonila in zaradi tega edino odgovorna vlada je takrat — dne 25. marca 1941 — pristopila k protikomunističnemu paktu. Edine dolžnosti, ki bi jih a tem prevzela država in narod nase, so bile: paziti, da se ne bi razbohotil komunizem, in ne delati težav silam, ki so imele namen, obraniti Evropo pred boljševizmom. Za protibevzo so nam bile zavezane državne meje in obtoje. Ne bi se nam bilo treba udeležiti vojne in mirno bi lahko šli naprej za svojim delom.

Ce bi držali zavezo takšno kot smo jo podpisali, od vseh Slovencev danes ne bi sedelo menda niti 10.000 komunistov. Med njimi bi seveda bili razni Kidriči, Baeblerji, Vidmarji, Kardelji, Kočeki, Kuharji, ki so zadnja leta tako krvavo zapisali svoja imena v slovensko zgodovino. Mogoče bi sedela tudi zloglasni ban Marušič in politikanški ekstremi Sernec, če bi naši politiki začeli bolj natančno raziskovati masonerijo in boljševizem, kakor jim je to tik pred svojo smrtjo otipljivo nakazal dr. Korošec, in bi privlekli tudi ta dva jabezca na dan. To pa bi bila tudi vse srečna — nesreča. Vsi drugi Slovenci bi mirno opravljali svoje delo in uspevali. Zakaj bombardiranje mest po vsem bivšem jugoslovanskem in tudi slovenskem ozemlju po terorističnem zavezniški letalcih se navzile škodi nepotrebne vojne tako ali tako nismo izmaknili, kakor smo imeli priložnost videti in slišati zadnje čase. Ne bi pa imeli strašne komunistične revolucije; ne bi objokovali več desetisočev žrtev, naše domaćije ne bi bile požgane in porušene; ne bi bilo požganih toliko božjih hramov, kamor se je prej dobri slovenski narod zatekal po tolažbo k Veomogočnemu; ne bi bilo porušeni toliko šol; ne bi bila razdejana žarišča slovenske prosvete — prosvetni domovi; ne bi bilo razbitih toliko zadržnih ustanov, ki jih je slovenski kmet z žulji svojih rok ustvaril po Krekovi zamišli; naša polja ne bi bila opustošena; ne bi bilo divljanja strahopetnih badogelčev; ne bi bilo satanškega sodelovanja med njimi in komunisti na račun slovenskega naroda; ne bi bilo desetisočev nedolžnih slovenekih internirancev, ki so šli po komunistični zamišli v savejska taborišča umirati od gladi, ali pa bodo za posledicami še umrli.

Kajpada si ne smemo misliti, da bi bilo naše življenje zaradi tega pakta postopajsko, če bi bili kot najmanjši član protiboljševske in protiboljševske evropske družine narodov vključeni kot nevojekujoci se činitelj v antikominternsko skupnost. Čisto zadržno bi tudi mi morali tej zvezi dati nekaj žrtev.

Predvsem bi morali skoraj dvakrat bolj delati kot v mirnih časih. Toda pri tem bi spoznali vrednost tega dela in bi se pravičnemu družabnem redu mnogo

»Tudi politično najmanj nadarjeni Slovenci mora priti do spoznanja, da je v resnici skrajni čas, da krenemo s poti nerada, drobljenja sil in trošenja narodnih energij, nazaj na pot reda, da tako v zadnjem trenutku popravimo, kar se popraviti še da.«

Te besede g. prezidenta so odmevale nad tisočglavo množico na velikem protikomunističnem zborovanju na Dobrovi in so v vseh poslušalcih pustile globok vtis. V resnici je skrajni čas, da odpravimo vsak nered, ki ga je preteklost toliko pustila v našem narodnem življenju. Najprej moramo odpraviti nered, ki ga je k nam zanesel komunizem s svojim uporniškim duhom, odpraviti nered in upor, ki ga je za-

Mimohod domobrancev

Mimo g. prezidenta in poveljnika domobranstva ter njunega spremstva se je razvil lep mimohod. Na čelu so jezdili trije fantje v narodnih nošah. Ob šoli nasproti tribune se je ustavila domobranska godba in igrala udarne koračnice, ko so v strunne korake stopali mimo naši fantje v jeklinih čeladah. Ljudje, ki so stali ob cesti v gostem špalirju, so domobrance z največjim navdušenjem pozdravljali.

Po masi so ljudje zapeli, ko je dal mali harmonikar v narodni noši intonacijo: »Regiment po cesti grez,« »Delaj, delaj, dekle, pušljec« in »Venček na glavi sec. Nato je stopil na govorniški oder župan Mojeršič. Pozdravil je prezidenta, zastopnike nemške vojske in zastopnike slovenskega domobranstva, okrajnega glavarja dr. Maršiča in druge. Nato pa je čestital g. prezidentu za 64 letnico rojstva, ki jo je obhajal ta teden, nato pa ga je prosil, na spregovori.

Preden je g. prezident spregovoril, večkrat med govorom, zlasti pa ob koncu so zborovalci kazali svojo ljubezen do g. prezidenta z žvioklci, narodne noše so mahale v pozdrav z robc.

bolj približali kot smo se mu danes. Tudi vzdrževanje notranjega reda in miru bi nas spričo zunanjega in notranjega podtalnega vplivanja nekaj stalo. Toda vzdrževali bi ga sami in pri tem obenem spoznavali vrednost prave narodne discipline, ki bi nam tudi v bodoče prišla zelo prav. Tudi draga vojaška pripravljenost nam ne bi bila prihranjena. Toda tudi s tem bi pridobili mnogo na vojaških vrednostih in se mnogočesa naučili, kar bi nam nekoč lahko prišlo zelo prav. Namesto da smo sedaj kot bolan, po boljševizmu okužen narod padli na breme sami sebi in sosedom, bi zaradi teh malenkostnih žrtev v primeri z današnjo nesrečo, v odločilnem trenutku borbe za zmago protiboljševiške Evrope in njene kulture in civilizacije kot ugoden, zdrav in krepak — čeprav majhen — član evropske družine narodov toliko odtehtali, da se našemu dobičku na zmagi in popolnemu upoštevanju pri preureditvi nove vojne Evrope ne bi nič stavilo na pot.

Ce torej primerjamo poti, ki smo jih ta leta dejansko hodili, s potmi, ki bi jih morali hoditi, če bi bili pametni, mora tudi politično najmanj nadarjeni Slovenec priti do spoznanja, da je v resnici skrajni čas, da krenemo s poti nerada, drobljenja sil in trošenja narodnih energij nazaj na pot reda, da tako v zadnjem trenutku popravimo, kar se popraviti še da.

Naš kmet, ki tvori 80 odstotkov našega prebivalstva, in je tako tudi glavni predstavnik našega naroda, je bil povsem proti svoji volji, ne da bi ga kdo — v tako imenovani demokratični državi — vprašal za mnenje, potienjen v vojno, propadanje, nered in bedo, ki je vsemu temu sledila. Ta kmet pa je zopet prvi spoznal zablodo bivših politikov, ki nam je napravila tako visoke račune, in sedaj v prvi vrsti v borbi proti posledicam tega baje boji hrabro in zvesto za to, da bi vsi spoznali, kako nam je potrebno zaradi usode naroda pustiti na stran vse stare, škodljive politične razvade in neenotno gledanje na bitna vprašanja našega narodnega življenja in da bi v disciplinirani enotnosti do konca narod prišel nazaj na pravo pot pravega narodnega napredka.

Seveda je sedaj to mnogo težje, kot če bi že v začetku šli pravo pot. Toda prav zato moramo sedaj brez vseh pridržkov in ločenih mnenj, tem bolj pa brez vseh smrtno nevarnih razbijanj združenih sil ali celo postranskih računov storiti vse, da ne zamudimo priložnosti in rešimo, vse, kar se rešiti da. Rešimo pa lahko še vse, kar je bitnega, če bomo hrabro, enotno, disciplinirano in požrtvovalno šli po poti politične in družbene preureditve in v tem smislu nadaljevali skupen boj proti židovskemu boljševizmu ne samo z orožjem, ampak tudi enotnih src in mišljenja.

Red je zapoved boja. Nered je delo satanovo. Satan je s pomočjo židov in prekletega kapitalističnega zlata že stoletja sejal na svet nered. Vse trpljenje človeštva prihaja iz tega nerada. Tudi to največjo vojno vseh časov so zasnovali židje, da bi dosegli nered — satanov cilj. Sile, ki se bore proti temu neredu za politično in socialno preureditev neboljševiške Evrope, se potemtakem bore za Boga samega, posebno če hočejo ustvariti tudi pravno prerogena človeka. V našem primeru je tako. Tako lahko trdno zapremo, da nam bo Bog tudi po najhujših preizkušnjah naklonil pravično zmago in nas blagoslovil. Če bomo v

sejal po vsej slovenski zemlji.

Nehati se mora že mišljenje, da sme z narodom vsak delati po svoje, na last, no pest in po svojih načrtih. Narod ima svojo pot, ki mu jo je začrtala zgodovina in ki mu jo je namenil Bog, in po tej poti ga nihče ne sme ovirati, na tej poti ga nihče ne sme razdvajati. Že od velikih narodov zahteva življenje, da se zedinijo, da se stnejo v eno samo narodno skupnost, za male narode pa je enotnost in strnjnost naravnost življenjski pogoj. Ze itak jim je po težka in s trajnem posuta, ako pa so nemanoti, morajo na svoji težki pot omagati. Zato vsi Slovenci iskreno pozdravljajo klice g. prezidenta k pravdi, edinosti, k edinosti na poti, ki je slovenskemu narodu že od vekov začrtana in ki jo je narod v teh ugodnih dneh samo še potrdil in poglobil.

svoji enotnosti tudi sami storili vse, kar ta borba od nas zahteva.

Pred tremi tedni so zopet vsi javno in tajno, bote ali zaradi svojega napačnega nagnjenja nehoče boljševizmu udinjali naši nasprotniki, ki jim disciplinirana enotnost našega naroda ne gre v račun, zakikirikali, da je že vega konec. Po njihovem pričevanju naj bi vsa protiboljševiška Evropa in z njo seveda tudi v slovenski domobranski skupnost zbrana slovenska narodna fronta propadla, če kakor da se je prva in glavna protiboljševiška trdnjava Nemčija na zmagi in na notranji esedla. Na vse mogoče načine so zopet vsi mogoči zaplotniki pokušali opozarjati na zadnji trenutek, ki bi naj napočil za ne vem kaj vse. Strastno so hiteli s poskusi, da bi razbili močno enotno Slovensko domobranstvo in tako v svoji, že tolikokrat izpričani nepoučenosti in zabloditi poglani narod v nove žrtve in nesrečo. Nestrpno so iskali slabih, strahopetcev in malodušnežev v naših lastnih vrstah, da bi težko preizkušnemu slovenskemu narodu zopet naredili tek ali po boljševiškem ali po anglo-ameriškem raj in nas z bedastim prerokovanjem komencijna zopet — kot že tolikokrat v zadnjih štirih letih — odvrnili od enotnega, trdnega in zrelega presojanja položaja in tako od pravilne poti, ki jo danes hodimo in nas zvodili v propast in samomor. Toda naš narod je zdaj že toliko trezen, da s takšnih slabihv naših prav malo. Pa štj so želi splošen posemeh treznih, hrabrih in discipliniranih borec, ki tvorijo ogromno večino našega mladega domobranstva.

Nemčija in z njo seveda tudi ostali protiboljševiški Evropa se namreč navzile prerokbam ljubljanskih velemodrijanov in strateških vseznalcev nista segali, prav tako kot človeški organizem zaradi znanja gnojnih turov ne umre, ampak ozdravi in postane celo močnejši. Naš delavce, naš kmet in naša zdrav mladina se niso pustili zapeljati, ker vedo, da sta naša obtoje in naša boljša bodočnost zajemčena samo v preurejenem protiboljševiški Evropi, kar bomo dosegli samo v neodjenljivi, združeni borbi proti domočaemu boljševizmu po gozdovih in mestih.

Zato vas znova pozivam: Se bolj s strnite! Naj nekateri poskušajo, kaj hočejo, vztrajajte v disciplinirani borbi proti židovsko-boljševiški zmedi, in vide boste, da bo preklestvo zadelo nje. N delo k zidanju krepkih, kompaktnih in meljev za novo družabno ureditev novi bodočnosti. Samo tako bomo praznili svojemu narodu in s tem sami sebi! Take pa nas bo blagoslovil tud Bog!

Govor g. Žužka

Gosp. Žužek, predsednik Delavske protikomunistične akcije, je najprej v točnih številkah in zato popolnoma razvidno in jasno popisal škodo, ki je povzročil komunizem samo na Dobrovi in okolici. Pogorelo je 130 hi grad Bokavce, last Vincencijske konference, dve cerkvi, dve šoli, dva silska domova. Vse škode je nad 5 milijonov lir. Vas Brezje, ki je 95% protikomunistična, je imela najve škodo in v internacijo so badogelčev odpejali največ ljudi. Iz vse okolice je moralo tja 350 ljudi, od teh jih 54 umrlo, 35 ljudi so pobili komunisti s svojo roko, smrti 75 pa so povzročili 200 fantov so speljali komunisti v pu gubo, ko so jih zvalili v svoje vrste in jih poglani v boj proti lastnem narodu.

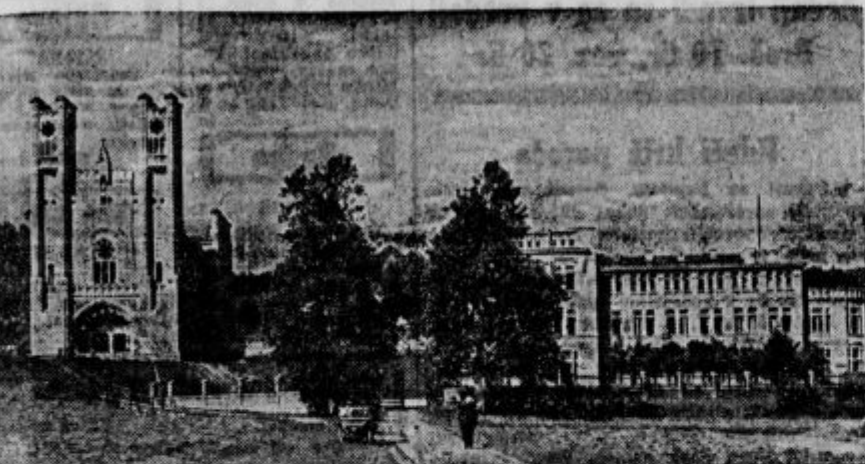
Glavno krivdo nosita za vse to go je Rihar in pa Velkavr. Prvi, ki mandant dolomitskega odreda, drugi bivši blaaginaj Jugoslovanske strokovne zveze. Toliko škodo so povzročili komunisti v dobrovški okolici, kakšne strašne številke so šele, če računali vso nesrečo po domovini. Kljub temu so se komunisti upali očtati drugim izdajalstvo. In vendar kaj takega še nobeni slovenski stranki prišlo na misel, to je ostalo pr hranjeno komunistični partiji, tu stranki.

Kar se tiče koristi slovenskega naroda, je politika Partije taka, da vija o njej: neumnost je najdražja stvar na svetu. Z vestjo se sicer sme delati kompromisov, vendar politiki treba biti taktiki. O tem evangelist Krek poveda nekoliko nitno zgodbo: Dva Ribničana sta bila za ista prestopa enako kaznovana. Morala sta iti na Brezje in si dom nasuti v škornje fižola. Eden kmeti ni mogel naprej, drugi pa je kar dobro korakal. Prvi se je čudil: »K tebe nič ne žuli in tišči fižol?« Ta je odrezal: »V škornje sem nasul kak fižol!« Tako bi se tudi naš narod dobro zrezal skozi vojna leta, ko bi komunistov ne bilo.

Kot bivši funkcionar Jugoslovanske strokovne zveze je g. Žužek pozval vse delavce iz opekarn, ki so bili

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Ob 20 letnici svetlišča Marije Pomočnice na Rakovniku

Svetišče Marije Pomočnice na Rakovniku obhaja letos dvajsetletnico svoje slovesne posvetitve in štiridesetletnico blagoslovitve temeljnega kamna. Ob prvem slovenskem Marijanskem shodu je 8. septembra 1924 tedanji apostolski nuncij kardinal Pellegrinetti Hermenegild v navzočnosti salezijanskega kardinala Janeza Cagliera posvetil dograjeno svetlišče Marije Pomočnice. Nepregledne množice romarjev iz vse dežele, zlasti pa Marijine družbe, so se udeležile praznika, ki je dosegel svoj višek, ko je nepozabni nadškof dr. Jeglič slovesno kronal kip Marije Pomočnice pred križnisko cerkvijo in od tam vodil procesijo na Rakovnik v takem sijaju in navdušenju, da je izvenela v pravo Marijino zmagovalstvo.

Zal, sedaj za obletnico niso možne posebne prireditve, vendar čutimo veli potrebo, da se ravno v teh dneh bolj kot kdaj koli približamo naši Pomočnici in Priprošnici ter jo prosimo tolažbe, pomoči in materinskega varstva. Zato bo v njen med Velikim in Malim Šmarom v njenem svetlišču na Rakovniku posebna pobožnost kot priprava na obletnico. Vee tri medšmarne nedelje in oba praznika (15. avg. in 8. sept.) bo ob pol štirih priložnostni govor o blagoslovu v čast Mariji Pomočnici, kot ga je delil sv. Janez Bosko, nato pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim. — Za posamezne romarske skupine, ki bodo želele imeti pobožnost posebej zase, bo cerkev na razpolago ob petih. — Naj ta medšmarna pobožnost velja kot epokarna zadostitev naši nebeski Kraljici za vse skrunjenje njenega svetlega imena in hkrati ponižna prošnja za posebno varstvo in pravičen mir.

trebo, da se ravno v teh dneh bolj kot kdaj koli približamo naši Pomočnici in Priprošnici ter jo prosimo tolažbe, pomoči in materinskega varstva. Zato bo v njen med Velikim in Malim Šmarom v njenem svetlišču na Rakovniku posebna pobožnost kot priprava na obletnico. Vee tri medšmarne nedelje in oba praznika (15. avg. in 8. sept.) bo ob pol štirih priložnostni govor o blagoslovu v čast Mariji Pomočnici, kot ga je delil sv. Janez Bosko, nato pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim. — Za posamezne romarske skupine, ki bodo želele imeti pobožnost posebej zase, bo cerkev na razpolago ob petih. — Naj ta medšmarna pobožnost velja kot epokarna zadostitev naši nebeski Kraljici za vse skrunjenje njenega svetlega imena in hkrati ponižna prošnja za posebno varstvo in pravičen mir.

Daki ponovno tepen pri Šmarju

Dne 27. julija je Daki s številno tolpo napadel Šmarje pri Ljubljani. Cilj njegovega napada je bil razrušiti šmarški predor. S tem so hoteli komunisti vsaj nekoliko dvigniti moralo med ljubljanskimi odarji, ki zaskrbljeno gledajo v bodočnost. Po prvih poročilih je predor ostal popolnoma nepoškodovan, saj je oklepal vlak kmalu potem, ko so bili tolovaji prepovedani, že počasi vozil skozi predor. Vendar je bil iz varnostnih razlogov kasneje promet ukinjen, ker se je na nekaterih mestih gručalo nekoliko usipal. Glavna pa je bila sicer malenkostna in v glavnem v nekaj dneh popravljena.

Komunisti so bili tako ob veliko senzacijo in ob velik uspeh. Daki, ki je prav to dni praznoval triletnico, odkar mori po slovenski zemlji, je prav ob tej svoji triletnici doživel velik neuspeh. Ni čudno, če ga je ta neuspeh tako zelo bolel, da je ponovno poskušal svojo srečo. V nubi od nedelje na ponedeljek 14. avgusta je z znatnimi tolpami zopet prišel do Šmarja, kjer so ga pa domobranci edinec takoj napadli. Boji so se vršili okrog Pijave gorice, Blata, Drenika in Hude Police. Domobranci so velike komunistične tolpe napadli v beg.

Tako bo Daki že drugi ob svoji triletnici doživel velik neuspeh. Izkazalo se je, da je Daki samo sposoben mesar nedolžnih ljudi brez brambe, da se pa v urejenem boju z domobranci četami nikakor ne znajde. Saj je logično: čevljar naj ostane pri svojem kopitu. Daki je bil pa rad komandant divizije. To je tako ot pravi tisti pogovor o žabi, ki je gledala voja in se napihovala, dokler nipočila... Sicer je Daki 14. avgusta

kosil že za Turjakom, kje neki bo le večerjal?

Veliki domobranci uspehi na Blokah

10. avgusta je skupina stotnika Rupnika napadla komunistične tolpe na Bloški planoti. Ena četa je v ostri četirtni borbi s komunističnimi tolpami v naskoku zavzela Radlejek in zasedla Lisec. Domobranci so našli 18 padlih tolovajev, med njimi je komandir čete in politkomisar, en vodnik in dva deseterja. Ker pa so tolovaji precej mrtvih odpravili seboj, bodo izgube znatno večje, dejansko gotovo preko 40. Števila ranjenecv domobranci niso mogli ugotoviti, toda sodeč po krvavih sledovih in po tem, da je vsa tolpa panično bežala, moralo biti tudi število ranjenih zelo veliko. Sedem tolovajev pa so domobranci ujeli. Na bojišču so tolovaji pustili tri lahke strojnice, nekaj pušk, precej agitacijskega gradiva in svoje spiske. Od domobrancev je bil samo eden lažje ranjen. Tako komunistične tolpe nikjer nič več nimajo miru. Da Dolenjskem jih preganjajo udarne skupine in jih stiskajo domobranci posadke, na Notranjskem pa močne udarne skupine napadajo komunistične tolpe, kjer koli se zberejo.

PRAVKAR IZSLO!

Slovensko-latinski slovar

Sestavil dr. Fr. Bradac. —: 309 strani. Cena vezani knjigi lir 90.—.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Pred škofijo 5 — Miklošičeva c. 5

»TAJNOSTI NARAVE«

izpod peresa dr. Fr. Mihelčiča, nas bodo peljale v skrivnostne narave, od komaj vidne stanice pa do popolnega organizma. Posebna odlika omenjene knjige pa bodo številne slike, ki bodo pojasnjevale pisano besedo.

SVETOVE KNJIGE NE SMEJO MANJKATI NA NOBENI KNJIZNI POLICI!
KDOR SE IZOBRAŽUJE, NAJ BERE SVETOVE KNJIGE!

(Nadaljevanje z 2. strani.)

tež zvezi včlanjeni, naj se vrnejo v narodno skupnost.

Govor g. Javornika

Glavni urednik »Slovenskega doma« je v jedrnatem in udarnem govoru poudaril, da je naša rešitev v tem, da povsod in vedno iščemo resnico. Potrebno je, da imamo pogum pogledati ji v lice, pa če je še tako brezobzirna. Predvsem je potrebno, da ne gledamo v svet, ampak nase. Ze večkrat smo morali plačati neumna dejanja, na pobudo Londona in Moskve. Naj se zgodi v svetu kar koli, nobena stvar nam ne bo nič pomagala, če nas več ne bo. Pogoji, da obstanemo, pa je: streti moramo komunizem v hosti, pa tudi v salonu. Kajti še vedno se zgodi, da v varnem zavetju nekateri dajejo vso svojo inteligenco na razpolago komunizmu in da, sedeči na vidnih mestih, sabotirajo boj proti komunizmu.

Vedeti moramo, da nam ne bo nihče ničesar podaril, kajti zgodovina ne deli darov. Postaviti se moramo na lastne noge in se strniti, kajti le tako bomo mogli biti kovači boljše bodočnosti. Vse, kar smo storili v zadnjih dveh letih v boju s komunizmom, je bilo prav storjeno. Prav nikomur ne bomo dajali o tem odgovor, pač pa bo narod vprašal marsikoga, kaj si delal, ko sem jaz trpel. Najboljši Slovenec je tisti, kdor se najbolje bori proti komunizmu. V Ljubljani je sicer še dosti ljudi, ki mečejo domobrancem v obraz očitek, a naj se zavedajo, da bi bilo njihovega mirnega življenja ko-

nec, ko bi ne bili za hrbti »izdajalski« domobranci varni.

Ob koncu je govornik pozval zborovalce na delo za domovino. Ne ljubimo domovine z besedami, ampak z znojem in krvjo.

Pozdravi

G. Majce, šef tiskovnega urada pokrajinske uprave, je kot zastopnik eksekutive in bojovniških organizacij iz svetovne vojne pozdravil domobrance, na katere so stari bojovniki ponosni zaradi njihove hrabrosti in požrtvovalnosti za blagobit slovenske domovine. V udarnih besedah je pozval mlade branilce slovenske zemlje, naj stopajo za svojimi poveljniki, po poti, ki jo je zahteval general Rupnik. Njegove besede so bile sprejete z viharim odobravanjem.

G. Jelocnik je navdušeno pozdraviljan stopil na oder v pristni gorenjski narodni noši, v ognjeviti besedah je zaklical dobrih mladin, ki ji je prinesel pozdrave vse slovenske mladine, naj z vsem mladostnim ognjem gredo za programom: mati, domovina, Bog.

Tudi dr. Kocipra je množica pozdravila kot starega znanca. G. poročnik je v nekaj besedah prikazal poglobnost dela komunistov in njihovih pomagačev. Strnjena protikomunističen tabor, domobranci in njihovo zavetje, bodo zmagali nad komunizmom, nato pa zgradili slovenskemu narodu lepše dni.

Po zborovanju je vsa množica zapela »Hej Slovenci« in se med zvoki koračnic ter veselih narodnih, ki jih je igrala godba, zadovoljna razšla.

Vzeta je Marija v nebesa; radujejo se angeli in hvalijo ter slavijo Gospoda.

(Iz rimskega misala.)

Koledar

Torek, 15. velikega srpana: Marijino vnebovstajanje; Jedert, devica in opatica; Arnulf, škof.

Sreda, 16. velikega srpana: Marijin oče Joahim; Rok, spoznavalec; Serena, sveta žena; Tit, mučenec.

Četrtek, 17. velikega srpana: Hiacint, spoznavalec; Julijana, mučenica; Mamant, mučenec; Rogat, mučenec.

Operno gledališče

»Aida«. Red Sreda. Ob 17.

Kino Matica

»Se enkrat študent« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Union

»Čarobno gošče« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Sloga

»Krvave priče« ob 15, 17 in 19.

Kino Kodeljevo

»Anton Poslednji« ob 15,17 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarje: v torek: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta; v sredo: dr. Kmet, Ciril Metodova cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mešni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Zdravniška služba

Prazniško zdravniško službo bo opravljal od ponedeljka ob 20 do srede do 8 mestni višji zdravnik dr. Ivan Logar, Ljubljana Rimska cesta 7, telefon 21-66.

Bibliofilska tombola

Mnogi se že oglašajo z zadetimi tablicami in žele dvigniti dobitke — dvojke.

Obveščamo vse, da še niso vse knjige dotiskane in jih bomo začeli deliti 21. t. m.

Severin Šalijevo pesnitve pa dobitke lahko že sedaj in sicer vsak kupec dobi en izvod, kot je bilo sporočeno vseh javnosti že ob razpisu in je tiskano tudi na vseh prospektih. Toliko v vednost onim, ki mislijo, da dobe na vsako tablico en izvod Šalijeve pesnitve.

Širite knjižico ALI — ALI

Prebivalstvo na Dolenjskem

se obvešča, da posluje v bolnišnici redna usmiljenih bratov v Kandiji ambulatorij za pregled in zdravljenje strovašnih civilnih bolnikov brezplačno ob delavnikih od 11—12 in od 15—16, v nujnih primerih tudi druge ure. V pregled in zdravljenje se sprejemajo samo možki ubožni bolniki, ki morajo svojo ubožnost izkazati s pravilno opremljenim ubožnim spricavalom obelne svojega bivališča.

Dogodki in novice današnjega dne

† Viktor Rupert

V petek, dne 11. t. m. sta spet dva poštena in vzorna slovenska železničarja postala žrtve komunističnih zločinov: v službi sta padla strojevodja Viktor Rupert in njegov kurjač Cergolj. Komunistični morilci, ki govorijo, češ da se bore za delavca, so med postajama Kranj in Sv. Jošt na jutranji vlak napravili atentat z minami, in sicer tako, da proga in vlak nista bila skoraj nič poškodovana, da pa sta morala umreti dva poštena Slovenca. Da bi se jim bil podli napad bolj zanesljivo posrečil, so minirali tudi dovozno cesto, da so tako preprečili pravočasno pomoč. Ko bi bila pomoč takoj prišla, bi bila oba železničarja rešena in ohranjena svojim družinam. Tako pa je kurjač Cergolj izkrmel po dveh urah, strojevodja Viktor Rupert pa je zvečer umrl v bolnišnici. Iz tega je jasno, da napad ni bil namenjen kakemu vojaško važnemu predmetu, marveč edino le življenju teh dveh mož. To dokazuje tudi okoliščina, da je rajni strojevodja Rupert na Gorenjskem že pred štirinajstimi dnevi silil grožnjo, naj se pazi, ker ne dela za komuniste. Tista grožnja se je čez 14 dni uresničila.

G. Viktor Rupert je bil namreč vzoren človek, najboljši mož in družinski oče ter zaveden Slovenec in iskren katoličan, ki svojega prepričanja ni skrival, marveč ga je moško priznaval, ne da bi bil kdaj komur koli kaj slabega storil. Zato je med etanovekinji tovariši kot tovariš bil zelo priljubljen. Tudi tovariši nasprotnega mišljenja so ga spoštovali, ker je bil veskrozi kolegialen. Pa je vendarle moral umreti, ker kot katoliški Slovenec ni mogel in hotel služiti tujim ciljem.

Močno ga bo pogrešala njegova dobra družina, ki je bila z njim zvezana z vsemi najlepšimi ljubeznimi. Bog jo potolaži! Pogrešali pa ga bomo tudi njegovi stanovski tovariši in služba, ki jo je opravljal tako vestno, da je bil krasen vzgled vsem železničarjem.

Truplo kurjača Cergolja je bilo pokopano v Dravljah na domačem pokopališču, Rupertovo truplo pa so položili v zemljo v ponedeljek popoldne pri Sv. Križu. Naj oba tovariša v življenju in smrti v bojem miru počivata. Svojem obeh pa naše globoko sočutje!

Prihodnja številka »Slovenca« bo četrtkova in bo izšla v sredo zvečer.

Goriška Mohorjeva družba bo začela spet izdajati redne letne knjige. Za leto 1943 bo izdala štiri. Naročnina znaša 30 lir. Knjige naročite lahko takoj v Mohorjevi knjigarni na Miklošičevi cesti 19, kjer je zastopstvo Goriške Mohorjeve družbe za ljubljansko pokrajino.

Slovenski shod moške Marijine družbe v Križankah bo danes ob 17 (3). Pri tem shodu bo tudi darovanje za novi oltar Marije Pomočnice v stolnici.

Mestni zaščiteni oddelček zaradi snanjenja prostorov v aredu, 16, in v četrtek, 17. t. m. ne bo posloval za stranko.

Mestni stanovskij urad zaradi snanjenja uradnih prostorov ne bo sprejemal strank v četrtek, petek in soboto, 17., 18. in 19. t. m. razen v izredno nujnih važnih zadevah.

Dekanija Ljubljana-okolica ima mesečno konferenco v četrtek, 17. avgusta.

Pozor sadjarji! Po sadjaraki literaturi izpuhti 40 letno sadno drevo dnevno do 40 litrov vode, če jo ima. S plodovi obložen sadna drevesa naj bi se vsakih 8 dni, če ni izdatnega dežja, zalila s vodo izjutraj ali zvečer z najmanj 30—50 litrov vode, kakor je pač drevo staro in obloženo. Kjer je po sesalnimi koreninami peščena zemlja (naplavina peka), naj bi se zalivala drevesa vsakih 5 dni, če ni bilo padavin. Zalivanje je potrebno toliko časa, dokler dozorevajo plodovi. Plodovi vam lahko s drevesa prodajajo odpadajo, četudi niso črvi, ako korenina krona oz. sesalne korenine nimajo zadostne vode. Izdatne padavine pa so bile 30. in 31. julija, od tega časa nič.

CERKVENI VESTNIK

Bežigraščani!

Vaš Bežigrad obhaja letos 10 letnico obetoja lastne župnije. Faral cerkveni zbor bo to praznovil s koncertom, ki bo na praznik Marijinega vnebovstajja, 15. t. m., po litanijah (ob 20).

Zbor vodi g. Jože Hanc, pri orglah bo g. prof. Matija Tome, sopran solo bo pela gđ. Franja Senečnikova. Spored bo naslednji: Max Reger: Te Deum (orgle); iz »Hreštomatije« Solovjeva: Himna sv. Cirila in Metoda; St. Premrli: Povedi si Ti... (sopran solo); Ant. Forster: Ave Marija (iz opere »Gorenjski slavček«); P. Hug. Sattner: Marija, kako si lepa...; Kamilo Mašek (1830—1859): Fuga na temo »Aleluja« (orgle); Haydn: »Stvarjenje, recitativ in arija Gabriela iz II. dela (sopran solo); P. H. Sattner: Vetal je Gospod...; G. F. Händel: »Aleluja«, zbor iz oratorija »Messias«; Mat. Tome: Preludij in fuga na temo »Ite missa est«, in dr. L. Puš: Himna sv. Cirila in Metoda.

Cerkvena glasba na praznik Marijinega vnebovstajja. Cerkve sv. Jožeta. Ob 3 slov. sv. maša; izvajajo: solo: Missa in hon. et. Jozepli xl. Joa. Linner, Graduale: Propter veritatem xl. P. Griebaebner. Offert.: Assumpta est Maria xl. I. B. Kristinus. Po maši: Danes odpro jo sveto nebo xl. St. Premrli.

ZGODOVINSKI PABERKI

15. velikega srpana

1043. leta je salzburški nadškof Balduin slovesno posvetil samostan in cerkev Matere božje v Krki, ki ga je zgradila blažena grofica Hema. O ustanovitvi nunekega samostana v Krki nam pripoveduje zgodba sledeča. Pobožna krška grofica je po smrti moža in obeh sinov eklenila vse ogromno premoženje porabiti v dobre namene. Posest na Stajerskem je izročila solnograškemu nadškofu z določbo, naj se tamkaj ustanovi moški samostan. Njena volja je bila izpolnjena z ustanovitvijo benediktinskega samostana sv. Blaža v Admontu. Sama pa je sklenila sezidati nuneški samostan, v katerem bi preživela svoja zadnja leta. Določitev prostora je prepustila božji sodbi. V ta namen je vpregla par volov, ki še nikdar niso nosili jarma, k vozu in nanj postavila podobno Matere božje. Potem je pustila, da so voli šli, kamor so hoteli. Kjer bi obstali, je sklenila zidati samostan. Vpreženi par je bilel naglo brez zadržka naprej in obstal na kraju, kjer stoji danes krška stolnica. Tako zgodba. Na dan posvetitve so prišle v Krko tudi prve redovnice z opatinjo Ilo. Grofica je tisti dan a posebno darilno listino vse svoje premoženje darovala samostanu in sprejela redovno obliko. Dve leti kasneje je mirno umrla. Nuneški samostan blažene Heme v Krki je bil za razvoj cerkvenih razmer na Slovenskem izredno važnost, ker se je čez nekaj desetletij epremenil v krško škofijo.

1664. leta je cesar Leopold I. sklenil s Turki mir v Vašvaru. Kljub silajni zmagi krščanskega orožja pri St. Gothardu je ostalo pri starem posestnem stanju. Cesarjeva popustljivost proti Turkom je povzročila silno nezadovoljstvo na Ogrskem in Hrvaškem. Ogrji in Hrvati so očitali cesarju, ki je posvečel vso pažnjo meji ob Renu, izdajstvo krona sv. Stefana. Sklenili so zaroto, odločeni odstavit habsburško dinastijo. Zaključno dejanje te drame se je končalo v Dunajskem Novem mestu, kjer sta hrvaška velikaša grof Peter Zrinjski in knez Krsto Frankopan kot veleizdajalca zgubila glavi.

1769. leta se je rodil na skalnatem otoku Korsiki kasnejši francoski cesar in eden največjih državnikov in vojskovodij vseh časov Napoleon Bonaparte.

1808. leta se je rodil v Zeleniškem pešnik Jernej Levičnik, ki je sodeloval pri Kranjski žbelfci. Prešeren si je o njem privoščil hudomušni epigram, v katerem se vprašuje: »Kako bi neki prave pel Levičnik?«

1893. leta je umrl v Ljubljani pesnik in prevajalec Fran Gestrin.

več. V mestu Ljubljana je letos sadno drevo je precej obloženo, torej upoštevajte! Opozorilo. »Sindikati hišnih posestnikov« v Ljubljani opozarja vse prizadete lastnike na odločbo šefa pokrajinske uprave z dne 7. avgusta t. l., s katero se zaradi štedenja z elektriko ukinja uporaba vseh dvigal, razen v nebotičniku, v bolnišnicah in zavarovalnici »Slavija«.

Učite se strojeplajal! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojeplajal tečaj pričenja 16. in 17. avgusta. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev-ik. Lahka do- seiprtna metoda. Učnina zmerna. Vplovanje dnevno. — Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Za »Dom slepih« sta darovala g. Matko in ga. Roška Gruden 150 lir namesto ovetja na grob pok. Ane Hartman. Za plemeniti dar so iskreno zahvaljujomo.

Bi si radi vzbudili nekaj spominov na lepoto gora in na tiho samotno večerov pred pastirsko kočjo?

Kupite si novo knjigo »Slovenčeve knjižnice«

Henrik Federer:

»GORE IN LJUDJE«

Dala vam bo nekaj ur žistega užitka.

Sodaliteta ljubljanskega mesta ima v sredo, 16. t. m., ob 16 v dvorani duhovskega seimenišča svoj seatek. Na dnevnem rodu je razprava »Socialni in dušnopastirski pomen okrožnice Mystici corporis Christi«.

Predava g. univ. prof. dr. Frane Ka. Gri- vee. Razprava je dopolnila k že obravnavanemu predmetu »Navodilo papeža Pija XI. v okrožnici Divini Redemptoris o obnovi krščanskega življenja«.

Obvezno cepljenje proti davici onih otrok, ki so bili pred 14 dnevi že enkrat cepljeni, bo za vse mestne okraje skupno na mestnem fizikatu v Mestnem domu, in sicer v sredo, 16. t. m., in v četrtek, 17. t. m., vsakokrat ob 17.

Za stare in onemogle Ljubljančane v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podarila družina Ražem z Zablaka 200 lir namesto venca na krsto pok. g. Lucije Kallinger. Mestno županstvo izreka dobronatel najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranib.

V Ljubljani so umrli od 4.—10. avgusta: Snod Marija roj. Lenarčič, 53 let, zasebnica, Crna vas 498; Raznožnik Franciska, 50 let, bivša hišnica, Vidovdanska 9; Pogačnik Marija roj. Marenko, 75 let, zasebnica, Karu-nova 14; Burger Matilda roj. Fortun, 63 let, sopraga nadzornika fin. kontrole v p. Stari trg 28.II.; Antloga Alojzija roj. Jutrač, 29 let, zasebnica, Beethovnova 15; Saneia Antonija roj. Žužek, 72 let, zasebnica, Tavbar-jeva 1-III.; Hartman Ana roj. Vrhovčec, 65 let, zasebnica, Galotova 33; Ferčnik Marija roj. Klopčar, 57 let, poštna sluz. v p. Zablaka 16; Dolinar Ursula, 87 let, bivša kn. barica, Vidovdanska 9; Semrov Ivana, 77 let, bivša delavka, Vidovdanska 9; Kastelle Domen, 43 let, delavec, Vidovdanska 9; Hribovsek Barbara, 50 let, dularica, Vidovdanska 16; Bittene Justa roj. Klopčič, 42 let, sopraga trgozeca, Vodmatiska 19. — V Ljubljanski bolnišnici so umrli: Maurin Marija, 58 let, žena rudarja, Stara cerkev 16. Ko-čevje; Blažič Ernest, 17 let, sin posestnika, Tržičke 17; Jekot Peter, 43 let prišel iz ujet-ništna iz Nemčije; Ulfar Jakob, 46 let, trg. sluga, Metelkova 1; Robek Franc, 65 let, upokojeni major, Povstetova 30; Zdežar Stanislava, 3 leta, hčerka delavca Andreja, Podsmreka 29; Pugelj Ivan, 15 let, sin posestnika, Struge 1; Pečlin Kristina, 68 let, vdova po orožničnem stražnikojstru, Križev-niška 4; Lešnjak Vida, 20 let, sluškinja, Sv. Jerneja 14; Jerman Franc, 65 let, rudar v p. Zavod sv. Terezike v Ponikvah.

Operno gledališče

Torek, 15. avgusta, ob 17: »Aida«, Red Sreda. Gostovanje tenorista Joelpa Gostiča.

Sreda, 16. avgusta: Zaprio.

Četrtek, 17. avgusta, ob 17: »Aida«, Red Ca.

trtek. Gostovanje tenorista J. Gostiča. Giuseppe Verdi: »Aida«. Opera v štirih dejanjih (sedmih slikah). Napisal A. Ghil-sanzoni. Prevel A. Funtek. Osebe: Egip-tovski kralj — Lupa, Amneris, njegova hči — Kogejeva, Aida, etiopaska sužnja — Heybalova, Radames, egipovski vojskovod-ja — Gostič k. g., Ramfis, veliki svečenik — Betetot k. g., Amonasro, etiopski kralj, Aida oče — Junko, Sel — Strukelj, Sveč-nica — Bukovecva. — Godi se v Memfidu in v Tebah za vladanja faraonov. Dirigent: A. Neffat. Režiser in koreograf: ing. P. Golovin. Solo pleše Irena Kurbosova, ki pri tej priliki prvi nastopi kot solistka v pomembni baletni točki Kostumi: J. Vil. fanova. Scena V. Skružnj. — (Predstava bo danes, na praznik, v torek, ob 17 za red Sreda, na kar p. n. abonente reda Sreda opozarjamo!)

IZŠLO JE NOVO DELO

FRANCETA NOVŠAKA

GLOBOKO JEZERO

ROMAN VELIKE LJUBEZNI

300 STRANI CENA 120 L

DOBITE GA V VSEH KNJI-GARNAH IN PRI ZALOZNIKU

ANT. TURK NASL.

V LJUBLJANI, PRAZAKOVA 12

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Bojevnika slovesnost na Rožniku

Ob krasnem poletnem vremenu, ko so sončni žarki zlatili Marijino cerkevico na Rožniku, so se začeli zbirati že pred osmo uro stari in v svetovni vojni izkušeni bojevniki, da opravijo svojo dolžnost kot druga leta in so poklonijo dobri Materi božji. Ob petju pevcev-bojnikov na koro je opravil sveto mašo bivši vojni kurat p. dr. Hadrijan Kokalj. Po končani sveti maši so bile opravljene molitve za padle bojevnike v prvi svetovni vojni, kakor tudi za žrtve, padle v sedanjih borbah za slovensko domovino. Vsi bojevniki, ki bivajo v Ljubljani in okolici, so se v velikem številu udeležili cerkvene slovesnosti z ekskutivno bojevnike organizacijo na čelu. Uniforme krepkih domobrancev so lepi sliki množice dajale še poseben poudarek. Na Rožniku so se našli mnogi stari znanci iz bojev po raznih nekdanjih frontah. Slovesnost je bila res prava lepa in tiha manifestacija prijateljstva in tovarištva.

Vročina pasjih dni je za kopalce

Bila je 13. t. m. vroča Lovrencova ali 11. pobinkošna nedelja, ko so na prižnicah po cerkvah brali evangelij sv. Marka »Jezus ozdravi gluhotnega«. Po krajih, kjer časte sv. Lovrenca za svojega varuha in zavetnika so v nedeljo praznovali cerkveno prošenje. Na ta dan napravijo kmečke matere lepo pogosto iz nove pšenične moke.

Nedelja je bila zaradi svoje silne vročine, saj je bil letos najbolj vroč dan ter je toplomer kazal nad 32 stopinj Celzija.

prav po godu ljubljanskim kopalcem in kopalcam, ki so prejšnji julij in junij vedno tarnali, da jim letos nebo ne bo milostno in jim ne bo naklonilo njim ugodnega vremena. V dobrih desetih dneh sedanje vročine, ko ponekod kaže zemlja že velike razpoke, so se pač lahko kopalci nakopali in močno na soncu pripravili. Bila je letos že druga nedelja s posebno vročino. Vsa prosta kopališča so bila pravcata mravljišča človeških bitij vsake starosti. Mnogi pa so se zatekali v nedeljo dopoldne in popoldne v razne predele senčnatih Rožnika, kjer so se v idiličnih prostorih odpočinili in se hladili ob tihih, mirnih in tajno žuborečih potokih. Ljubljana, vsi njeni bližnji pritoki, tako Mali graben, Gradaščica, Iža, Čurnovec, celo Glinščica ob Večni poti so bili torišče veselega kopalnega sveta. — Proti večeru se je nebo močno potemnilo. Črnogosti oblaki so napovedovali prihod nevihte. Toda močna sapa je oblake razgнала. Le nekoliko kapljic je padlo na žejno zemljo. Nevarnost lokalnih vremenskih neviht je v splošnem letos minila.

Nesreča s plinom

Nezgodna kronika zaznamuje od sobote do ponedeljka nesrečo s plinom. V Gajevi ulici št. 2a stanujoča vdova po akad. slikarju ga. Marija Vavpotičeva se je zaradi uhajajočega plina okoli 14. v nedeljo onesvestila. Dobila je zastrupljenje s plinom. Prvo pomoč ji je nudil zdravnik, nato pa je bila z reševalnim avtomobilom prepeljana v bolnišnico. Je izven nevarnosti.

Sport

Tenis za tri dni

Zaključni rezultati teniškega turnirja

Redke so bile ponedeljske izdaje časopisov, v katerih se ne bi vremenski poročevalci razburjali, da jim je težko pričakovani nedeljski dopust pokvarilo slabo vreme. Saj je na splošno prišlo še v pregovor, da za celim lepim tednom pride gotovo deževna nedelja. A zadnja nedelja je preločila s tradicijo ter nam šele pod noč prinesla nekaj solz dežja, katerega večjo količino bi bili potrebniki in ljudje i narava — odprto ostane le vprašanje, kdo izmed obeh bolj.

V izbrano lepo in gorko avgustovo vreme so padli pred nedavnim časom izbrani dnevi tekmovalca v tenisu za prvenstvo pokrajine v raznih kategorijah. Uverturna dneva petka in sobote sta vsakogar zbujala nade na najlepše za nedeljo.

V avgustovski sparni vročini so se v petek, soboto in nedeljo spopadli prijatelji belih žog na žarčnem rdečem pesku, iz katerega je izpuhtevalo krvavo bojna zanesenost, ki pa se je ob belih hlačah in belih srajcah ohladila ter v medsebojnem kompromisu prešla v vsakozni dostojni in viteški način tekmovalca. Prav zato bi težko zadel povprečni obiskovalec odgovor na vprašanje, kje je bilo več »vitesov« — ali med publiko ali med igralci, da ne preostane pobiračev. Teško je najti vse sestavine kolorita teniškega tekmovalca: resni ljudje o mnenja, da sestoji v večini iz igre, drugi spet jemljejo tekuha tekmovalca na znanje kot zadosten razlog za modno revijo v oči družbi, drugim je kontno to kraj, kjer se navzven paradnih nastopov in blestečih finess. Tako stoji nešteto obiskovalcev ob tej ali oni strani igrišča, so sili iz enega na drugo zaradi magnetizma posameznih igrar, pa se spet vrača in čaka na zadnje udarce, ki bodo predstavili navzočim in preko njih ostalim nove pravke.

V prenatrpanosti iger in menjajoči se simpatičnosti posameznih nastopov doživljamo oživilni razmah našega tenisa, to je sport, o katerem so v glavnem mnenja, da je domena velikih in bogatih narodov, ostali pa, ki v tej panogi nekaj pomenijo, pa so slučajno ali pa po pomoči zašli med družbo izbranih velikov. Kot ima pri nas vsaka stvar nekaj svedskega, tako boste našli tudi v našem tenisu domačnost. Očitnih spoznavnih znakov sicer še ni pokazala, pač pa poedina delanja kažejo, da jo bomo pridobili v izdatni meri in jo tudi a pridom gojili, kar sploh vse, kar je naše. V to domačnost lahko vključimo, če vas je

velja, res domače izbiranje sodnikov in sojenje sploh, tihotarske sprejemanje med partijami iz enega konca na drugega, pa spet to in ono: izbirajte sami, prosim.

Ne vem, kaj mi je bilo bolj simpatično — ali prijetno okolje, športno izvedbena publika ter izklesani posamezniki ali avetiški udarci in gibi Tildonovega kova ali flegmatično pimplanje Puntčevega stozolodca, čigar gromovito iskanje sape v nekatere trenutkih se je tako kričeče razbijalo ob drobnih odtenkih dišav, ki akusajo stopati za ono storo »Tili«. Vaskovrsto zavijanje žog ter prikriti dvojni udarci pa so se izgubljali v lepoto okolja. Zato na splošno najbrž tudi odbija pri tenisu igra, v kateri se opomirata prenaslišana udarnost in ključevalno mladeniško tuhtanje.

Lepo je bilo kljub vsemu, prijetno razvedrilo tudi, hkrati pa za marekatega sportnika druge panoge vsojno — in kaj hočete še več od takega turnirja. Zato velja zahvala vsem igralcem in tudi prireditelju. Onim, ki so si pridobili razpisane nagrade, čestitamo, ostalim nastopajočim pa želimo čim več uspehov pri naslednjih turnirjih.

Zaključni rezultati:

Dame: Mühleisen — Rudež 6:4; Sulgaj — Vixjak 6:3, 6:3. V finalni igri sta se srečali Mühleisen in Sulgaj, od katerih je prva postala prvakinja po zmagah 6:2 in 6:4. Mladina: V finalni igri je zmagal mladi Cebular nad Suharjem z rezultati 1:6, 7:5 in 6:0. Pri Cebularju je hvalevredna predvsem vajtrajnost in žilavost, hkrati pa tudi zelo mirno igranje. S časom si bo gotovo pridobil še na tehnični ter postal iz nekdanjega pobirača v kratek enakovreden igralec ostalim, ki danes predstavljajo naš tenis. Mesta: 1. Cebular (H), 2. Suhar (H), 3. in 4. Hočevar (I) in Tušar (H).

Gospodje kategorije A: Smerdu Boris — Stular (H) 6:2, 6:0; Bogataj (I) — Gradišnik (I) 6:1, 6:1; dr. Smerdu (I) — Pušenjak 6:2, 6:0; Lukman — Drnovšek (oba I) 6:4, 6:3. Polfinalne igre: Smerdu Boris — Bogataj 6:0, 6:1 ter dr. Smerdu Egon — Lukman 2:6, 6:2, 7:5. V finalni igri sta se srečala brata Smerdu, ob katerih je mlajši po koristnejši in tehniško boljji igri, ki pa ni bila posebno zanimiva, premagal svojega brata 6:2, 6:3, 6:0. Prvak pokrajine je postal Boris Smerdu. Mesta: 1. Boris Smerdu, 2. dr. Egon Smerdu, 3. in 4. Bogataj in Lukman.

Gospodje kategorije B: V semifinolu sta bili odigrani partiji med Gregorčičem in Jelaščem, v kateri je zmagal Gregorčič 6:3 in 6:0, ter med Bezjakom in Cebularjem, v kateri je prvi dobil v treh setih 6:2, 5:7 in 6:4. Zaključno igro med Bezjakom in Gregorčičem je slednji dobil brez boja. Me-

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 15. avgust:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napovedi sporeda — 12.45 Koncert za razvedrilo izvajal veliki radijski orkester pod vodstvom D. M. Stjanca — 14 Poročila v nemščini — 14.15 Razno od dveh do treh — 16 Domači zvoki — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Za kratek čas — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Zdravniška ura, dr. Valentin Meršol: Napredek v zdravljenju nalezljivih bolezni — 19 Pevski kvintet vodi Mirko Premelj — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos aktualnega predavanja — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Dunaj pozdravlja Ljubljano — 21 Glasba nemških radijskih postaj — 22 Poročila v nemščini, napovedi sporeda — 22.15 Plesni orkester vodi Marijan Vodopivec — 23 Prenos sporeda nemških radijskih postaj.

Dnevni spored za 16. avgust:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Glasba nemških radijskih postaj, vmes 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napovedi sporeda — 14.10 Veakemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Otroško uro vodi Vida Juvanova, sodeluje Janja Baukartova — 17.45 V tričetrtinskem taktu — 19 Slovenske napovedi poje tercet sester Finkovih — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Razgledi — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Kakor vam ugraja — 21 Z godbo nam vse bolj gre — 22 Poročila v nemščini, napovedi sporeda — 22.15 Glasba za lahko noč

sta: 1. Gregorčič, 2. Bezjak, 3. in 4. Jelašč in Cebular (H).

Gospodje v dvoje: dr. Egon Smerdu — Boris Smerdu; Stular — Urbane Vladi 6:1, 6:1; Lukman — Pušenjak; Drnovšek — Bogataj 6:0, 6:2. Finalna igra med dr. Smerdu — Smerdu Boris; Lukman — Pušenjak, ki je bila najbolj zanimiva in najlepša igra vsoga turnirja, se je končala z zmago prvih dveh 6:2, 6:2, 8:6. Mesta: 1. dr. Smerdu — Smerdu, 2. Lukman — Pušenjak, 3. in 4. Stular — Urbane Vladi in Drnovšek — Bogataj.

Propozicije

nogometnega turnirja, ki ga razpisuje SK Ljubljana za darilo 25 nogometnih žog, ki jih je darovala tvrdka Mergenthaler

1. Tekmuje se po pravilih nogometne igre, in sicer po prvenstvenem sistemu na točke, na igriščih, ki jih odredi vodstvo turnirja.

2. K tekmovalcu se lahko prijavi vsa prva in mladeniška moštva ljubljanskih nogometnih klubov.

3. Tekmovalce vodi poseben odbor, v katerem so delegati prijavljenih klubov. Vsak klub ima pravico imenovati v ta odbor enega svojega člana. Prireditelj SK Ljubljana pa imenuje v ta odbor razen delegata še predsednika in blaginjaka.

Ta odbor določa začetek tekmovalca, razpisuje tekme, določa sodnike, izreka kazni izključenim igralcem in to po določilih kazensko-pravilnika SNZ, verificira tekme, skrbi za reklamo in vse potrebno.

4. Klub, ki želi tekmovali, mora prijavi prirediteljskemu odboru za vsako prijavljeno moštvo po 16 igralcev z vsemi podatki.

5. SK Ljubljana si pridržuje pravico določiti ključ za razdelitev darovanih žog šele potem, ko bo znano število udeležencev. Priznava pa se že vnaprej načelo, da mora zadnje plasirani prvih moštvo dobiti vsaj dve žogi, zadnje plasirani juniorskih moštvo vsaj eno žogo.

6. Dobiček nogometnih tekem se razdeli po ključu 50% za prvo skupino in 40% za drugo skupino. V kolikor pa bi bilo število udeležencev manjše, tako da bi se moglo tekmovalce izvesti samo v eni skupini, dobi zmagovalce posebno nagrado 3000 lir, drugopolasirani 1500 lir. Vse ostali dohodke pa se razdeli med udeležence v enakih delih.

7. Prijavi rok je nepreklicno do 18. avgusta. V prijavi morajo klubi navesti ime delegata za odbor, ki bo vodil tekmovalce. Pisemne prijave je nasloviti na SK Ljubljana in jih oddati hišniku g. Ceparju na igrišču Ljubljana.

SK Ljubljana.

Mnogo zavednih Slovencev

je že seglo po knjigi:

Kri mučencev

Zadnji izvod so še v prodaji
Broš. 10 lir, vez. 20 lir

Rdeči križ poroča

Paketi za Nemčijo. Zaradi prometnih ovir ne sprejemamo nekaj dni paketov za Nemčijo. Sporošilji bomo v listih, kdaj bomo sproti sprejemali pakete.

Zahvala. RK so naklonili: družina Vatoev 100 lir v počastitev spomina blagopok. g. Borisa Westra, g. Kušan Ivanka 100 lir namesto cvetja na grob blagopok. g. Mavra Šurlija, Papiroteka, družba s o. z. 300 lir namesto venca na grob blagopok. g. Kasteleca Petra, g. Gracer Františka 100 lir za paket vojnemu jetniku, g. dr. Grafenauer Ivan 100 lir v enak namen. Vsem darovalcem priročna hvala!

Knjigo dr. Franca Grivca:

Narodna zvest in boljševizem
dobite v vseh knjigarnah.

MALI OGLASI

Službe

KUHARICO perfektno s dolgoletnimi sprečevali išče družina dveh oseb za takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7089.

POSTREZNIK starijši rabim vsak popoldne od pol 2 do 7. ure, Slomškova 31.

KUHARICO in gospodinsko pomočnico išče gostilna Prijatelj, Moste. Na stop takoj ali s 1. septembrom. Pojasnila dnevno od 12 do 3. (b)

Vajenci

VAJENKO šiviljsko, skrbno vzgojeno, stanujočo pri starših — sprejme v prosti nagradi. Naslov v upravi »Slovenc« pod št. 7246.

Poizvedbe

ZEPPNO URO sem našel, dobi se pri Dolene Joško, gravir, Mostni trg št. 5/1, v običajnih delavnih urah.

MLATO ZAPENSTNICO sam izgubil 11. ali 12. t. m. Najditelj naj sporoči naslov upravi »Slovenec« pod »Učiteljica«, da dobi nagrado. Sicer za bo spremljala nesreča.

Sebe

PRAZNO SOBO s posebnim vhodom za novorojenčka iščem, za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 7183.

SOBO

s souporabo kuhinje, išče zakonski par. — Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Boliš« št. 7088.

MOBILIRANO SOBO s souporabo kuhinje išče zakonca. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takoj« št. 1256.

OPREMLJENO SOBO preprosto, da bi lahko med prostim časom delal rokodelsko obrt išče državni uslužbenec. Z nastopom takoj ali s 1. septembrom. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Rokodelce« 7232.

Kolesa

VEČ MOSKIH IN DAMSKIH KOLES ter dva športna vozila prodaja Trgovina »Orcled«, Metelna trg 3 (vhod skozi vež).

V najem

TRGOVSKI LOKAL

v zvezi s pisarno ali pisarno v zvezi s skladnim iščem za takoj: posredovalci dobro nagradjeni. Loga: center mesta, Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7.

Razno

STENICE

vam uničimo s plinom, stanovanje takoj uporabno. Naslov pustiti v zaprti kuverti v upravi »Slovenec« pod »Diskretne« 7247.

Stroj

PLETILNI STROJ Wederman, v dobrem stanju prodam. Naslov Potojska 12a. Ogled od 1—3.

Objave

IZJAVI! Podpisana izjavlja, da nisva plačnika dolgov, katere bi napravila moja žena oz. hčerka.

Siv. stroji

SIVALNI STROJ Naumann, nov, po grezljiv, siva tudi na zal, prodam. Simandi Dvoškova ul. 3.

KINO »MATICA«

Salve smeha! Dve uri neprilicnega razvedrila: Do solz se boste nasmejali v najboljši zabavni veselolig sezono

»Še enkrat študent«

s priljubljenim komikom Heinz Rühmannom v glavni vlogi. Film za mlado in staro! — Zaradi izrednega zanimanja

PREDSTAVE ob 10.30, 15, 17 in 19!

KINO »UNION«

Nepozabno filmsko delo iz kraljestva nesmrtnice muzike velikih klasikov Bacha in Brahmsa

»Čarobne goslic«

Willi Quadflieg, Gisela Uhlen, Eugen Klöpfer, Hans Hermann Schaufuss, Paul Hörbiger, Paul Henckels, Elsa Wagner, Otto Trenkel itd.

PREDSTAVE v nedeljo ob 10.30, 15, 17, 19!

KINO »SLOGA«

Največje delo španske filmske produkcije pod pokroviteljstvom španskega narodnega sveta! Uredila oficirske družine v zadnjih letih španskih bledanskih bojih.

»Krvave priče«

Alfredo Mayo, Ana Mariscal, José Nieto, Blanca de Silos. — Režija: José Luis Sáenz de Heredia. — Za nemški dialog: dr. Martin Jacob.

PREDSTAVE ob 15, 17 in 19.

KINO »KODELJEVO«

TELEFON 21—91

Ces praznik velenabaven film s Hanssom Moserjem v glavni vlogi

»Anton Poslednji«

Salve smeha in prizori, pri katerih se boste nasmejali do solz! Predstave na praznik ob 15, 17 in 19 — ob delavnikih ob 19.

ZAHVALA

Vsem, ki ste mi stali ob strani ob bridki izgubi moje dobre soproge, sestre, svakinje in tete, gospe

JUSTINE BITENC

se najtopleje zahvaljujem. Zahvaljujem se gg. duhovnikom za tolažila, gg. zdravnikom, zlasti g. primariju dr. Meršolu, g. prim. dr. Blumaverju za zdravniško oskrbo, č. sestram, vsem darovalcem cvetja in vsem ostalim, ki so blago pokojnico v tako lepem številu spremlili na zadnji poti. — Maša zadušnica bo v sredo, dne 16. avgusta, ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Družine v Mostah.

Zaljuči soprog
Viljem Bitenc

ŽOGA SREČE

57

»Golo naključje!« je porogljivo rekel Papler in se ozrl s tal. »Vi že vse popoldne pazite na to, da poškodujete tega fanta, in jaz bom poskrbel, da se cela zadeva zve na pristojnem mestu!« Zbegnjeni sodnik je bil v resnici vznemirjen, potegnil je Brucka vstran in mu nekaj rekel. Nato je prisodil »Stettin« prost udarec. In ko se je ta izvršil, so prihiteli rešilci in vzdignili na tleh ležečega Antona in ga odnesli z igrišča.

»Kaj se je bilo zgodilo?... Kako stoji igra?«

Nekdo, v katerem je spoznal zdravnika »Stettinovega« kluba, ga je skušal miriti.

»Pustite igro pri miru, nekoliko časa boste mirni!«

Antonu je bilo v takem stanju nemogoče, da bi bil pri miru. Ko se je bil prebudit iz prisilnega spanja, je bila prva njegova misel, da vpraša, kako gre njegovim tovarišem. Sedaj, ko se je bil zopet zavedel, se ni zme-

nil niti za bolečine, ki jih je čutil, ker se je zavedal, da so malo korakov od kraja, kjer je obležal, bili tovariši zaposleni v najsrdečnejšem boju te sezije — njega pa ni bilo med njimi.

»Doktor, na grišče moram!« je rekel napeto in se vzdignil, da je sedel.

»Ulezite se, se boste!« se je glasil resni ukor. »Dobili ste udarec, da vam je slabo, moral sem vam na čelu narediti nekoliko šivov in... ne bodite vendar tako prekleto bedasti! Človek, danes ne bo več nogometa za vas! Slišite, kaj? Bodite no vendar pametni!«

»Doktor —«

Tako mlo je zahteval to besedo, da bi se kamen omečil. Zdravnik je ob njej čutil, da je kakor surova živina; toda bilo je neobhodno potrebno, si je rekel sam pri sebi, da mora v sedanjem položaju biti nepopustljiv. Če bi fant spet šel na igrišče in bi mu bilo prišlo v tisto rano...

»Moj Bog! To je strašno!«

V teli besedah se je očitovala strahna borba in bol. Krčevito drhtenje

je pretresalo tega mladega desnega krilca, in solze so se mu vile po licih. »Jaz grem nazaj — moram opraviti svoje delo, doktor!« Anton je začutil roko na ramu. Vedel je, da je roka »očaka« Paplerja.

»Kako je z igro?« je vprašal. »Hudo nas pritiskajo — toda Renner igra kakor skala, in jaz upam, da jih zadržim!«

Vrle besede, toda ranjeni forward je vedel, da je za njimi velik strah.

»Doktor — žal mi je, da nasprotujem vaši oblasti, toda jaz grem nazaj v igro!« je rekel.

Bil je tako odločen, da mu je zdravnik po mnogem zmerjanju z glavo in godrnjanju naposled dovolil, da obve-lja njegova. Noge so se mu šibile, toda duh mu je bil neustrašen, ko je odšel iz oblačilnice.

Toda tudi njegova neustrašenost mu ni mogla vrniti moči, ki so ga bile zapustile. V glavi mu je votlo bobnelo in, kadar je poskusil teči, je čutil, da bo padel.

Torker se je odtrgal iz najhujšega meteža — bil je tako obupno besen kakor še nikoli, ker se je zavedal, kako čas beži — pa mu je zašepetal: »Samo vdihavaj zrak in se drži na nogah. Polagoma se boš bolje počutil. Kadar pa se boš čutil dovolj sposobnega, mi daj samo znamenje... to je vse!«

Anton je rekel sam pri sebi, da je sreča zanj, da je igral na krilu. Prijatelji in nasprotniki so videli, da je oslavljen, in pustili so ga pri miru. S telesom je res da bil pri igri, toda ni bil z duhom. Celotni Bruck je brez dvoma čutil, da mu zdaj ni treba, da bi ga še nadalje »foulal«, in ga je pustil pri miru. Igra je sedaj postala prav blazna, kajti vsaka stran se je zavedala, da ji neodločen izid ne prinese nobene časti. »Gadenci« bi si lahko očitali, da so dovolili gostom, da so odnesli eno točko, in zaradi tega nemara tudi ligino mojstrstvo, gostje pa bi se jezili zaradi grdega ravnanja, ki so ga bili deležni, pa bi obžalovali, da niso nabili takih slabih športnikov, in so tako dobili le nekaj čedne tolažbe za svoje rane.

Takšen je bil položaj pet minut pred koncem. Tempo igre je bil še vedno besen, ko je Torker predbril napad, so se trije igralci v besnem navalu vrgli nanj. Eden teh je bil Bruck.

Notranji desni forward je zletel po tleh, toda je v padcu sunil žogo na desno.

V naslednjem trenutku je od razburjenja blazna množica okamenela od začudenja.

Videli so, kako je »Stettinove« po-habljenec na desnem krilu nenadoma planil in posegel v igro. Ujel je poda-